Súd:	Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka:	BR-8P/2/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6322202477
Dátum vydania rozhodnutia:	22. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Elena Lámerová
ECLI:	ECLI:SK:OSBB:2023:6322202477.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, pracovisko Brezno, sudkyňou JUDr. Elenou Lámerovou, v právnej veci starostlivosti o maloletú S. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, v zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, dcéru otca S. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z., H. XXX/X a matky G. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. X. XX, o návrhu matky na zvýšenie výživného na maloletú, takto

r o z h o d o l :

I. M e n í sa rozsudok Okresného súdu Ružomberok č. k. 11P/55/2021 zo dňa 08.06.2021 vo výroku o výživnom na maloletú tak, že s účinnosťou od 03.11.2022 sa výživné na ňu zvyšuje zo 120,- na 160,- Eur mesačne, ktoré je otec p o v i n n ý platiť vždy do 15-teho dňa každého mesiaca dopredu, k rukám matky maloletej.

II. Za obdobie od 03.11.2022 do 22.08.2023 vznikol otcovi dlh na zročnom výživnom vo výške 396,- Eur; tento dlh je otec p o v i n n ý zaplatiť k rukám matky maloletej do 3 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.

III. Vo zvyšku sa návrh matky z a m i e t a .

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu 03.11.2022 sa matka maloletej domáhala zvýšenia výživného na maloletú na sumu 220,- Eur mesačne. Svoj návrh odôvodnila tým, že v roku 2021 Okresný súd v Ružomberku rozhodol o výživnom na maloletú 120,- Eur mesačne. V tom čase maloletá navštevovala základnú školu. V súčasnosti maloletá nastúpila na strednú školu - E. akadémiu v G..

2. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom maloletej, jej matky, otca, kolízneho opatrovníka, oboznámením sa s listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise a zistil tento stav :

3. Maloletá spolu so súrodencami J., nar. XX.XX.XXXX a S., nar. XX.XX.XXXX pochádza z manželstva rodičov, ktoré bolo rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 8P/123/2012-407 zo dňa 20.08.2013 rozvedené, maloletá spolu s ostatnými súrodencami bola na čas po rozvode zverená do osobnej starostlivosti matky a jej otec bol zaviazaný prispievať výživným, tiež súd upravil styk otca s deťmi.
Okresný súd Dolný Kubín rozsudkom č. k. 2P/73/2014-145 zo dňa 10.03.2015 upravil výkon rodičovských práv a povinností k maloletej a k jej vtedy maloletému bratovi S. tak, že ich zveril do osobnej starostlivosti otca a matku zaviazal prispievať na nich výživným (dospelá dcéra J. v tom čase od 01.07.2014 už bývala u otca).

Okresný súd Galanta rozsudkom č. k. 12P/62/2017-107 zo dňa 07.11.2017 v spojitosti s Krajským súdom v Trnave č. k. 23CoP/34/2018-167 zo dňa 20.08.2018 zveril maloletú do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal prispievať na ňu výživným 80,- Eur mesačne; pričom maloletý S. zostal v starostlivosti otca a jeho matke bolo určené výživné 100,- Eur mesačne.
Okresný súd Ružomberok rozsudkom č. k. 11P/55/2021 zo dňa 08.06.2021 schválil dohodu rodičov, na základe ktorej sa otec zaviazal prispievať na výživu maloletej S. 120,- Eur mesačne s účinnosťou od 29.01.2021.
V tom čase mala maloletá 14 rokov, navštevovala základnú školu.

4. V súčasnosti má maloletá 16 rokov. Od 01.09.2022 nastúpila na strednú školu - E. akadémiu v G., do školy denne cestuje, stravuje sa v školskej jedálni. Zaujíma sa o fitness, chodí cvičiť do fitness centra X. v G..

5. Otec maloletej je rozvedený. Inú vyživovaciu povinnosť nemá. Spolu s matkou maloletej má v bezpodielovom spoluvlastníctve byt v Dolnom Kubíne. Je samostatne zárobkovo činnou osobou. Za rok 2022 dosiahol príjmy XX.XXX,- Eur, výdavky XX.XXX,XX Eur, základ dane X.XXX,XX Eur. Býva v dome svojej matky v Z., jeho matka tam nebýva. Medzi jeho pravidelné mesačné výdavky patrí inkaso za plyn 100,- Eur, za elektriku 100,- Eur, za vodu 20,- Eur. Za obdobie od 14.08.2021 do 11.08.2022 mal preplatok za elektrinu 212,15 Eur, za obdobie od 31.12.2022 do 16.03.2023 mal preplatok za vodu 83,59 Eur. Trpí cukrovkou, v súvislosti s tým má zdravotné problémy - materiál na ošetrenie nohy ho v júni 2023 stál 58,37 Eur a v auguste cca 23,- Eur.
Maloletej finančne prispieva na permanentky do fitness, na telefón, kupuje jej veci - nechce to započítať na dlžné výživné.

6. Matka maloletej sa 22.10.2022 vydala. Jej manžel Z. S. pracuje v L. K. so zárobkom cca X.XXX,- Eur, má do osobnej starostlivosti zverené 2 dcéry, 15 a 17 ročnú.
Odo dňa 15.03.2022 pracuje vo P. nemocnici v G. G. ako sanitárka s priemerným čistým mesačným zárobkom so započítaním stabilizačného príspevku X.XXX,XX Eur. Poberá prídavky na dcéru a uplatňuje si na ňu aj daňový bonus. Iné vyživovacie povinnosti nemá. Medzi jej mesačné výdavky patrí cestovné do práce 150,- Eur, poistka 15,- Eur, mobil 36,- Eur. S manželom majú podelené výdavky na domácnosť - ona hradí stravu, čo ju mesačne vyjde 500,- Eur a drogériu 100,- Eur. Na prerábanie domu si s manželom vzali pôžičku 4.000,- Eur, túto ona mesačne spláca po 90,- Eur. Rodinný dom je vo výlučnom vlastníctve jej manžela, tento si na jeho kúpu vzal hypotéku, ktorú mesačne spláca po cca 260,- Eur, ešte má splatiť 57.000,- Eur. Manžel matky maloletej mesačne platí za elektriku 122,- Eur, za vodu 25,- Eur, za televíziu a za mobil staršej dcéry 90,- Eur, mladšej dcére za mobil 10,- Eur a má tiež vyživovaciu povinnosť k 7 ročnému synovi, na ktorého je zaviazaný platiť výživné 80,- Eur. Matka maloletej užíva osobné auto P., rok výroby 2006 a jej manžel osobné auto U. B. K., rok výroby 2006.
Matka maloletej v priebehu konania absolvovala zubné ošetrenie v zubnej ambulancii, ktorá nemá zmluvu so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, kde je ona poistená, za čo zaplatila spolu 256,- Eur.

7. Na pojednávaní dňa 30.05.2023 sa rodičia maloletej uzhodli na tom, že maloletú denne vyjdu raňajky 1,- Euro, obed v škole 2,75 Eur, obed cez víkend 5,- Eur, večera 1,- Euro, takto na stravu pri 30 dňovom mesiaci maloletá minie 160,50 Eur, cestovné 20,- Eur, mobil 10,- Eur, príspevok na varenie v škole 40,- Eur, hygiena 30,- Eur, výdavky súvisiace so školou 24,- Eur, oblečenie, obuv 30,- Eur, zubné ošetrenie 13,20 Eur (ošetrenie v zubnej ambulancii, s ktorou Všeobecná zdravotná poisťovňa, kde je maloletá poistená nemá zmluvu 12.04.2023 20,- Eur, 15.05.2023 64,- Eur, 25.07.2023 233,- Eur = 317,- Eur : 24 mesiacov - v tomto období maloletá zubára nenavštívila); čo je spolu 327,70 Eur. Pred nástupom do 1.ročníka si maloletá kupovala školskú tašku za 32,- Eur. Otec jej týždenne posiela vreckové po 10,- Eur, platí jej permanentku do fitness centra polročne 170,- Eur, sporadicky jej kupuje veci na oblečenie, obutie a hygienu - čo nechce započítať na dlžné výživné.

8. Podľa § 121 CMP rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých detí a o priznaní, obmedzení, alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu ak sa zmenia pomery.

9. Podľa § 26 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len zákon o rodine), ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

10. Podľa § 62 ods. 1 zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

11. Podľa § 62 ods. 2 zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

12. Podľa § 62 ods. 4 zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

13. Podľa § 62 ods. 5 zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

14. Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

15. Podľa § 76 ods. 1 zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných, opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

16. Podľa § 78 ods. 1 zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

17. Podľa § 78 ods. 3 zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

18. Podľa čl. 5 základných zásad Zákona o rodine záujem maloletého dieťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťa sa zohľadňuje najmä :

a) úroveň starostlivosti o dieťa,
b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa, alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenia vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
g) názor dieťaťa a jeho možné vystavanie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností

19. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že matka maloletej podala návrh odôvodnene, nakoľko od poslednej úpravy výživného rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č. k. 11P/55/2021 zo dňa 08.06.2021 došlo k zmene pomerov a to najmä na strane maloletej a jej matky.

20. Maloletá pri poslednej úprave výživného mala 14 rokov, navštevovala základnú školu. V súčasnosti má 16 rokov, od 01.09.2022 nastúpila na strednú školu, za 2 roky nenavštívila zubára a teraz chodí na ošetrenie chrupu do zubnej ambulancie, ktorá nemá zmluvu so zdravotnou poisťovňou, v ktorej je poistená - s týmto všetkým súvisí zvýšenie výdavkov na jej výživu, výchovu, vzdelanie, starostlivosť o zdravie a všestranný rozvoj.

Matka maloletej v čase poslednej úpravy výživného bola rozvedená, mala ďalšiu vyživovaciu povinnosť k synovi S.. V súčasnosti je matka maloletej vydatá, jej manžel má k nej vyživovaciu povinnosť. Pracuje s priemerným čistým mesačným zárobkom X.XXX,XX Eur. Ubudla jej vyživovacia povinnosť k synovi S.. Spolu s otcom maloletej má v bezpodielovom spoluvlastníctve byt č. 12 na 2. poschodí, vo vchode 14 v bytovom dome v katastrálnom území I. G.. V roku 2022 nadobudla do podielového spoluvlastníctva v 1 - ici záhradu o výmere 264 m v katastrálnom území O. X..
Otec maloletej je naďalej rozvedený. Ubudla mu vyživovacia povinnosť k synovi S.. Jeho príjem je stabilný, za rok 2022 dosiahol príjmy XX.XXX,- D., výdavky XX.XXX,XX Eur, základ dane X.XXX,XX Eur. Spolu s matkou maloletej je bezpodielovým spoluvlastníkom bytu č. 12 na 2. poschodí, vo vchode 14 bytového domu v katastrálnom území I. G..

21. V konaní o určenie výšky výživného je potrebné zisťovať náklady na výživu dieťaťa a určiť mieru, ktorou sa na stanovených mesačných nákladoch na dieťa bude podieľať každý z rodičov čo závisí od zárobkových schopností a možností rodičov, ich majetkových pomerov, životnej úrovne, z počtu iných vyživovacích povinností, z osobnej starostlivosti o dieťa a domácnosť. Medzi pravidelné náklady patria náklady potrebné na uspokojovanie potrieb maloletého dieťaťa ako je bývanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby a drogéria, zdravotná starostlivosť, školské potreby, náklady súvisiace s plnením školskej dochádzky, preprava, poplatky na záujmovú činnosť, primerané náklady na mobilný telefón. Pravidelné výdavky v mesiaci možno uviesť v konkrétnej výške mesačne. Spoločné náklady rodiny ako je zabezpečovanie bývania alebo telekomunikačné pripojenie sa rozpočíta podľa členov rodiny - na dieťa vo výške pripadajúcej na jedného člena.
Pri určení výšky vyživovacej povinnosti je smerodajná životná úroveň každého z rodičov, nakoľko dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča. Pri posudzovaní životnej úrovne rodiča môže byť dôležitá aj to, či rodičovi bol poskytnutý hypotekárny úver, nakoľko nie je pravdepodobné, že peňažný ústav poskytne vyšší hypotekárny úver záujemcovi, ktorý dostatočne nepreukáže schopnosť splácať ho v určitej výške. Vodiacou zásadou na strane povinného rodiča je miera jeho schopností, možností a majetkových pomerov.

22. Pre určenie výšky výživného je na základe uvedeného potrebné najmä zistiť náklady na maloletú. Vzhľadom k tomu, že tieto náklady hlavne čo sa týka stravovania, hygienických potrieb, ošatenia a zdravotnej starostlivosti sa neustále menia, súd v tomto konaní vychádzal z toho, že na pojednávaní dňa 30.05.2023 došlo medzi rodičmi maloletej k zhode vo vyčíslení nákladov na maloletú vo výške 327,70 Eur mesačne. K tomu je potrebné pripočítať ešte aj výdavky súvisiace so zabezpečením bývania pre maloletú.

23. Vzhľadom na zistené pomery účastníkov súd zvýšil výživné na maloletú zo strany otca na 160,- Eur mesačne. Prihliadnuc k tomu, že rodičia maloletej majú približne rovnaké zárobkové a majetkové pomery, ani jeden z nich nemá ďalšiu vyživovaciu povinnosť, súd má za to, že ak matka prispeje na maloletú cca rovnakou sumou + použije prídavok na dieťa a daňový bonus budú takto zabezpečené všetky odôvodnené potreby maloletej. Pritom súd zohľadnil aj tú skutočnosť, že matka má maloletú vo svojej osobnej starostlivosti, ktorú realizuje v rozsahu súvisiacom s vekom maloletej.

24. Súd zvýšil výživné na maloletú s účinnosťou od 03.11.2022. Súd má za to, že k tomuto dátumu došlo k takej podstatnej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zvýšenie výživného na maloletú, a to najmä vzhľadom na vek a nástup na strednú školu.

25. Za obdobie od 03.11.2022 do dňa vyhlásenia rozhodnutia, t.j. do 22.08.2023 mal otec na výživu maloletej zaplatiť spolu 1.584,- Eur (alikvotnú časť za november 2022 144,- Eur + 9 mesiacov x 160,- Eur). Otec na ňu za uvedené obdobie zaplatil 1.188,- Eur (alikvotnú časť za november 100,- Eur + 9 mesiacov x 120,- Eur). Rozdiel v uvedených sumách 396,- Eur predstavuje dlh na zročnom výživnom. Vzhľadom na zistené pomery všetkých účastníkov súd zaviazal otca tento dlh zaplatiť k rukám matky maloletej do 3 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.
Otec v konaní preukázal, že odo dňa kedy súd zvýšil výživné na maloletú prispel na ňu aj viac ako povinným výživným 120,- Eur mesačne, platil jej telefón, posielal vreckové, platil za permanentku vo fitness centre, kupoval veci na oblečenie a obutie, avšak tieto veci výslovne nežiadal započítať na dlžné výživné.

26. Nakoľko sa matka maloletej domáhala vyššieho výživného súd jej návrh vo zvyšku zamietol ako nedôvodne podaný.

27. O náhrade trov konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 a nasledujúcich CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania ak tento zákon neustanovuje inak. Súd v konaní nezistil ani také skutočnosti, pre ktoré by priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov považoval za spravodlivé. Náhrady trov konania sa ani jeden z účastníkov nedomáhal.

28. Podľa § 44 CMP rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku j e p r í p u s t n é odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Žiline prostredníctvom Okresného súdu Banská Bystrica, pracovisko Brezno.
Podľa § 363 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP"), v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky; súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd; konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené; alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a podľa § 62 ods. 1 CMP aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 232 ods. 2 CSP, ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak.

Podľa § 376 ods.1 CMP ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul (iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému), môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní peňažnú povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený (za maloletého jeho zákonný zástupca) podať návrh na vykonanie exekúcie podľa § 48 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov. Príslušným na podanie návrhu na výkon exekúcie je Okresný súd Banská Bystrica.